

HE 146/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022

Teema: PL 30, eduskunnan Arktiset Aromit ry:lle lisäämän määrärahan käyttö sekä toiminta vuonna 2021 ja 2022

Arktiset Aromit ry on vuonna 1993 perustettu luonnontuotealan valtakunnallinen toimialayhdistys, joka toimii alan tiedottajana, kehittäjänä ja luonnontuotteiden menekinedistäjänä. Arktiset Aromit ry:n monikielinen verkkosivusto on ahkerasti käytetty tiedonlähde sekä kotimaassa että kansainvälisesti.

Luonnonmarjat, sienet, yrtit ja erikoisluonnontuotteet ovat metsäisen maamme vahvuus. Näiden ympäristöystävällisten, ilman tuotantopanoksia kasvavien raaka-aineiden talteenoton, jatkojalostamisen ja käytön edistäminen sekä niiden mahdollisuuksien ja merkityksen esiin nostaminen on erityisen tärkeää nyt, kun pyritään kehittämään ilmastoviisasta raaka-ainetuotantoa ja tuotantoketjuja.

Arktiset Aromit ry:llä on merkittävä tehtävä alan edistäjänä. Yhdistys välittää uusinta tutkimus- ja markkinatietoa koko toimialan käyttöön, tuo kehitystarpeita tutkimuksen ja viranomaisten tietoon, myötävaikuttaa tutkimus- ja kehittämishankkeiden syntyyn sekä lisää toimijoiden yhteistyötä. Arktiset Aromit ry:n sivusto on myös kansainvälisesti ahkerasti käytetty tiedonlähde, jolla on merkitystä myös matkailun näkökulmasta.

Esitän Arktiset Aromit ry:n toiminnan jatkuvuuden varmistamista jatkuvalla, vuosittaisella 200 000 euron rahoituksella. Alla perusteluja ja poimintoja toiminnasta.

Pysyvä rahoitus varmistamaan pitkäjänteistä toimintaa

Arktiset Aromit ry:n perustoiminta luonnontuotealan kattojärjestönä ja alan edistäjänä tulee turvata pysyvällä rahoituksella. Tämä mahdollistaisi koko alan toiminnan kehittämisen sekä eri rahoituslähteiden hyödyntämisen tehokkaammin koko luonnontuotealan verkostossa. Yhdistys ei toimi yksin vaan pyrkii tukemaan myös muiden verkoston toimijoiden mahdollisuuksia edistää alaa. Pysyvään rahoitukseen tulisi löytää keino, joka mahdollistaisi rahoituksen käytön EU-hankkeiden omarahoitusosuutena.

Huoltovarmuus ja varautuminen poikkeusoloissa

Vuonna 2020 alkanut koronapandemia nosti huoltovarmuuden ja poikkeusoloihin varautumisen tärkeyden esiin. Vuonna 2020 käynnistettyä luonnonmarjojen ja -sienten ostopisteverkostotoimintaa jatkettiin

satokaudella 2021, ja sen jatkaminen ja edelleen kehittäminen pitkäjänteisesti on välttämätöntä. Keruunostus onkin lähtenyt hienoon nousuun, mutta ostopisteverkoston kehittäminen vaatii työtä, jotta myös myyntiin keräämistä saadaan lisättyä ja vähennettyä riippuvuutta ulkomaisista poimijoista.

Sekä kaupalliseen keruuseen aktivointi että yleishyödyllinen kampanjointi kotitarvekeruuperinteen vahvistamiseksi on tarpeen sekä huoltovarmuuden että ilmastovaikutusten näkökulmasta. Merkitys myös kansanterveydelle ja -taloudelle on huomattava, kun huomioidaan metsän suotuisat vaikutukset tuki- ja liikuntaelinten sairauksien ja mielenterveysongelmien ennaltaehkäisyyn. Luonnontuotteiden talteenottoon on yhä tarpeen kehittää uusia ratkaisuja; sekä teknologiaa, menetelmiä että logistiikkaa.

Täydennyskoulutusselvitys 2020 - 2021

Arktiset Aromit ry on selvittänyt luontoalan täydennyskoulutustarpeita ja valtakunnallisen täydennyskoulutuksen järjestämismahdollisuuksia *Polku luonnontuotekehittäjäksi -hankkeessa*. Hanke on saavuttanut tavoitteensa ja alan opettajille ja kouluttajille suunnattu täydennyskoulutus käynnistyy vuoden 2022 alussa Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin hallinnoimana ruokaketjun toiminnan edistämisen valtionavustuksella.

Viestintä kotimaassa ja kansainvälisesti

Arktiset Aromit ry:n sivusto on ahkerassa käytössä sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Suomenkielisiä sivuja sekä somekanavia käyttävät sekä harrastajat että alan yrittäjät ja muut toimijat. Viestinnässä tärkeä rooli on myös toimia viranomaisten ja alan yritysten välillä viestimässä mm. lainsäädännön muutoksista ja niiden vaikutuksista alan yritystoimintaa, sekä myös yritysten tarpeista viranomaisten suuntaan. Esimerkiksi uuselintarvikeasetukset haasteet ovat edelleen vieraita monelle uudelle alan yritykselle, ja väärinkäytöksiä tapahtuu tietämättömyyden vuoksi. Uuselintarvikeasetukseen liittyen on myös tarpeen jatkaa käyttöhistorian kokoamista, että useampia luonnonkasvejamme saataisiin hyväksytyksi elintarvikekäyttöön.

Sivuilla on perustietoa luonnontuotteista yhdeksällä eri kielellä. Sivuston päivittämiseen tarvitaan lisäresursseja etenkin nyt, kun matkailu on murroksessa eikä Suomen luonnon ainutlaatuisuuteen pääse paikan päälle tutustumaan. Virtuaaliset marjastusmatkat voi nykytekniikalla toteuttaa verkkoyhteydellä ajasta ja paikasta riippumatta, ja ne tukevat sekä luonnontuotteidemme vientiä että matkailua sen jälkeen avautuessa.